

Vegdirektørens pris

Vakre Veger 1989

Gatekryss med rundkjøring på Landstads plass i Sandefjord er tildelt Vegdirektørens pris Vakre Veger 1989

Fjorårets prisvinnende veganlegg, et parti av Strynefjellvegen, ble premiert for utmerket tilpasning av veganlegget til omkringliggende urørt natur og landskap. Årets vinner av Vegdirektørens pris, Vakre Veger — et gatekryss i Sandefjord — blir premiert for helt andre kvaliteter, nemlig tilpasning til en menneskegjort omgivelse.

Byområde med historie

Planleggerne i Sandefjord, kommunen, vegetaten og det engasjerte konsulentfirmaet, ble stilt overfor en vanskelig utfordring. Et kryss tilknyttet en av byens viktigste innfartsårer var lokalisert mellom en gammel kirke, et menighetshus og et eldre herredshus. Kirkegården med store trær strakte seg ut mot gatekrysset, hvor også en statue av kirkens mangeårige sogneprest — salmedikteren og folkeminnesamleren M.B. Landstad — var plassert.

Samordnet planlegging

Det ble utarbeidet flere alternative løsninger basert på et kanalisert kryss og dermed flytting av statuen, en flytting som viste seg å være svært lite ønskelig. Med den bakgrunn ble rundkjøringen lansert der statuen fikk sin naturlige plass i sentraløya. Både estetiske, trafikkale og kostnadmessige hensyn talte for en slik løsning.

Bevisst kvalitetstenkning

Av hensyn til omgivelsene med kirke, kirkegård, herredshus, menighetshus og eksisterende vegetasjon samt ønsket om å hindre opphold på sentraløya, ble

øyene behandlet parkmessig og plantet til med lave busker. De involverte parter viste i denne saken vilje og evne til å se bort fra enkleste standardløsning og til å ta tilbørlig hensyn til byrommet og visuelle kvaliteter som dette spesielle stedet har. Det ble ikke bare uttrykt verbal respekt for grønne verdier, man viste også vilje til gjennomføring.

Estetisk og funksjonell tilpassing

Statuttene for Vegdirektørens pris, Vakre Veger, forutsetter et anlegg med gode estetiske kvaliteter tilpasset omgivelsene. Årets vinner tilfredsstillende åpenbart dette kravet, samtidig som anlegget fyller den trafikkfunksjonen det er bygget for. Vegplanlegging i byer og tettsteder er krevende fordi mange funksjoner konkurrerer om begrensede arealer. Nye vegløsninger må tilpasses tilstøtende aktiviteter og innpasses i landskapet og den arkitektoniske helheten. Anlegget i Sandefjord er et forbilledlig eksempel på hvordan dette kan gjøres.

Kritiske merknader

Juryen fant likevel å måtte peke på noen svakheter ved anlegget, men dette var stort sett detaljer som kan la seg utbedre. Man bemerket at skiltingen kunne vært redusert, gjerdet på fortauet ved herredshuset burde vært bedre formgitt. Vegetasjonsfeltene i fortauet foran menighetshuset, samt noen av trafikkøyene, virket noe tilfeldig utformet. Dessuten kritiserte man bruken av kantstein i betong. Granittstein ville harmonert bedre med omgivelsene, og slitasjeskadene som følge av snøbrøyting ville i større grad vært unngått.

Prisvinnerne:

Hans Øvrum, Sandefjord kommune
Per Rønningen, Sandefjord kommune
Terje Fjeld, Fjellanger Widerøe A/S

Bjørn Skøie, Statens vegvesen Vestfold
Einar Hansen, tidligere Statens vegvesen Vestfold

JURYEN - SAMMENSETNING, BEGRUNNELSE

Juryens sammensetning

Vegdirektør Eskild Jensen

Sivilingeniør Svein L. Alfheim, MNIF
Norske Sivilingeniørers Forening

Sivilarkitekt Knut Selberg, MNAL
Norske Arkitekters Landsforbund

Landskapsarkitekt Torbjørg Sægrov, MNLA
Norske Landskapsarkitekters Forening

Overarkitekt Hanne Wilhjelm
Miljøverndepartementet

Juryens begrunnelse

Rundkjøringen Landstads plass i Sandefjord er et veganlegg som viser hvordan en sterkt trafikkert veg i bymessige omgivelser kan være noe mer enn asfalterte kjørebane og refuger.

- Hovedgrepet er ypperlig mestret, et planeksempel til inspirasjon for andre.
- Rundkjøringen er gitt en dimensjon som harmonerer med byrommet omkring. Kurvaturen, både indre og ytre linjer er gjennomarbeidet og framstår som sterkt bevisste.

- Form og materialbruk spiller sammen med omgivelsene. Landskapskvalitetene er tatt vare på, det grønne i omgivelsene er nennsomt repetert i refugene. Asfaltarealet er ikke blitt større enn nødvendig.
- Anlegget fungerer meget bra trafikkteknisk, både for kjørende og for gående.
- Samspillet mellom vegmyndighet, kommunens tekniske etat og parketat vitner om grundig planlegging og fint samarbeid på tvers av faggrenser. Dette kommer også til uttrykk ved gjennomføring av anlegget og senere i forbindelse med vedlikehold.

STATUTTER

1 Vegdirektørens pris er opprettet og blir utdelt av Vegdirektoratet ved vegdirektøren. Prisen er en hederspris for anlegg med gode estetiske kvaliteter tilpasset omgivelsene. Det kan være veger, gater, bruer, tunneler eller tilhørende anlegg og utstyr. Anlegget må være en del av det offentlige vegnettet.

Prisen kan begrunnes både ut fra anleggets planlegging, utførelse og vedlikehold.

Prisen kan tildeles hele eller deler av et anlegg.

Teknologiske nyvinninger som kan resultere i pene veger og gater kan også kvalifisere til prisen.

Det er en forutsetning at kvalifiserte prisobjekter fungerer godt for sine formål, f.eks. ut fra miljø, fremkommelighet og/eller trafiksikkerhet.

For å komme i betraktning må et prisobjekt normalt være ferdigstilt i løpet av de siste foregående 3 kalenderår.

2 Vegdirektørens pris består av en plakett med innskrift som skal settes opp i forbindelse med anlegget og et diplom til prisvinneren. Det kan knyttes et stipend på kr. 20.000,- til prisen. Dette skal benyttes til reise. Stipendet skal gi inspirasjon til videreutvikling av idéen gjennom å studere lignende i andre land. Den som får stipend skal skrive rapport og eventuelt holde foredrag om utbyttet av reisen.

3 Vegdirektørens pris kan ikke søkes. Vinneren utpekes av en jury. Forslagsretten er åpen, men juryen kan også innhente begrunnede forslag gjennom offentlige etater i kommuner, fylker, staten og andre instanser. Prisen kan tildeles kommunale tekniske etater, private bedrifter, organisasjoner, Vegvesenets vegkontor, Vegdirektoratet, andre offentlige etater og enkeltpersoner. Juryen avgjør hvem som skal motta prisen, hvis anleggets art gjør at det kan være tvil om rette mottaker til prisen.

4 Prisen deles normalt ut hvert år. Sekretariatet eller juryen kan bestemme at prisen ikke skal deles ut, hvis de ikke finner noen forslag gode nok. Sekretariatet bestemmer når det skal være utdeling og sørger for at juryen blir oppnevnt. Juryen må oppnevnes minst et 1/2 år for prisen skal deles ut.

5 Vegdirektoratets planavdeling er sekretariat for prisen. Sekretariatet skal bestå av 3 personer med best mulige kvalifikasjoner til å vurdere anleggenes estetiske kvaliteter tilpasset omgivelsene. Sekretariatet er ansvarlig for det praktiske i forbindelse med prisen.

6 Juryen skal bestå av 5 medlemmer, minst 2 skal være kvinner, Vegdirektøren, Norske Landskapsarkitekters Forening, Norske Arkitekters Landsforbund, Norske Sivilingeniørers Forening og Det kongelige miljøverndepartement oppnevner hver et jury-medlem med personlig varamann. Veg-

direktøren peker ut formann. Funksjonstiden for hvert jury-medlem går over to utdelinger. Etter første gangs utdeling går 2 av medlemmene ut etter loddtrekning. Medlemmer kan gjenoppnevnes én gang. I tilfelle forfall eller inhabilitet hos et av jury-medlemmene skal varamedlemmet møte.

7 Juryen skal gi en skriftlig redgjørelse for sin pristildeling.

8 Sekretariatet bestemmer etter samråd med juryen arrangementet i forbindelse med pristildelingen. Alle utgifter i forbindelse med juryens arbeid og utdeling av prisen, dekkes av Vegdirektoratet. Juryens medlemmer mottar dog intet honorar for utførelsen av sine verv.